

AKTIVITETER FRA FAFO

[Tidligere seminarer](#)

Ny artikkel: Arbeidsinnvandring og fleksible bemanningsstrategier i fire bransjer. Arbeidsinnvandrere jobber i mange ulike bransjer, blant annet i skipsverftene, i kjøtt- og fiskeindustrien og i hotellene. Bruk av midlertidig arbeidskraft særlig utbredt, med midlertidige ansettelse, innleie og bruk av underentreprenører. Økt arbeidsinnvandring fra Øst-Europa kan dermed føre til en sterkere todeling av norskfødte og utenlandske arbeidstakere, skriver Fafo-forsker Anne Mette Ødegård i en artikkel i tidsskriftet *Søkelys på arbeidslivet*. (Institutt for samfunnsforskning, 14.05.14) [Les mer](#)

Ny rapport fra Nordmod2030: Innvandring og arbeidsmarkedsintegrering i Norden. Innvandrernes situasjon på arbeidsmarkedet og trekk ved den innvandringspolitiske debatten i de fem nordiske landene er blant temaene i denne rapporten. Den skisserer utfordringer som kan oppstå når den nordiske modellen eksponeres for økt bevegelse av personer over landegrensene. Redaktører er Fafos forskningssjef Anne Britt Djuve og Anne Skevik Grødem (ISF). Rapporten ble presentert på et [frokostseminar hos Fafo](#). (Fafo Østforum 21.05.14) Se også: [Størst fare for sosial dumping i Norge](#) (Dagsavisen, 21.05.14)

10 år siden EUs østutvidelse: Svakere vilje til å satse på ansattes kompetanse? Billig arbeidskraft kan svekke ønsket om å satse på kompetanse overfor de ansatte.

Byggfagenes skruppende inntak av lærlinger kan være et symptom på en slik utvikling, sa Fafo-forsker Torgeir Nyen da han innledet på Fafo Østforums tiårskonferanse. (arbeidslivet.no, 20.05.14) [Les mer](#)

10 år siden EUs østutvidelse: Hvordan kan vi stoppe arbeidslivets syndere?

Kriminalitet i arbeidslivet skaper hodebry for norske myndigheter og seriøse bransjeaktører. Enkelte mottiltak har derfor bred støtte. Forskningsleder Sissel Trygstad ved Fafo ga en innføring i denne problematikken under Fafo Østforum tiårskonferanse 29. april. (arbeidslivet.no, 07.05.14) [Les mer](#)

NYHETSSAKER FRA VÅR NYHETSTJENESTE

ALLMENNGJØRING OG SOSIAL DUMPING

[Temaside om allmenngjøring](#)

Ingen streik i fiskeindustrien - FNL positive til NNNs krav om allmenngjøring. Fiskeri og Havbruksnæringens Landsforening (FHL) nektet i slutten av

april å godta Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundets (NNN) krav om allmenngjøring av fiskerioverenskomsten. Det førte til forhandlingsbrudd. I natt kom partene i fiskeindustrioppgjøret til enighet om årets lønnsoppgjør. FHL er nå positive til NNNs krav om allmenngjøring av overenskomsten. (Fri Fagbevegelse, 21.05.14) [Les mer](#) Se også: [Fare for storstreik i fiskeindustrien](#) (Kyst og Fjord, 20.05.14)

Tariffoppgjøret kan åpne butikkhyllene for polske røykerier. Marine Harvest-systemet ønsker allmenngjøring i fiskeindustrien. Samtidig har Rema 1000 inngått avtale med Marine Harvests polske datterselskap Morpol om produksjon av røykelaks for det norske markedet. Allmenngjøring vil sikre at ingen norske produsenter vil kunne konkurrere med Morpol sitt kostnadsnivå, som er en brøkdel av det norske. (iLaks, 13.05.14) [Les mer](#)

Arbeidsmarkeds kriminalitet: useriøsitet og sosial dumping

Advarer entreprenørselskapene. Riksadvokat Tor-Aksel Busch lover at politiet og påtalemyndighetene skal jobbe for å bryte ned arbeidslivskriminalitet i byggenæringen. Både han og visepolitimester Gro Smogeli i Oslo kommer med en advarende pekefinger mot entreprenørselskapene. Konsernsjefer må ta ansvar for at rutiner etterleves, ellers vil det komme reaksjoner som svir. (Byggeindustrien, 14.05.14) [Les mer](#)

LO og NHO enige om tiltak mot arbeidslivskriminalitet. Ap, LO og NHO har hatt møte om hvordan de skal stoppe arbeidslivskriminaliteten. - Vi er enige om at vi må samordne tilsynsfunksjonene bedre, og få et mer effektivt tilsynsapparat som går på det virkelig useriøse arbeidslivet, sa Kristin Skogen Lund, fra NHO. (Dagbladet, 07.05.14) [Les mer](#)

Kommentar: Svart arbeid, hvit samvittighet. - Begreper som sosial dumping, svart arbeid og forfalskede fakturaer har vi hørt om i lang tid. Men når disse ordene ble samlet under fellesbetegnelsen arbeidslivskriminalitet, våknet betydelige norske samfunnsaktører som NAV, Skatteetaten, Riksadvokaten, politiet og sågar politikere fra de fleste partier opp. Også regjeringen Solberg har våknet, skriver Jan-Erik Østlie i Dagens Kommentar. (Fri Fagbevegelse, 09.05.14) [Les kommentaren](#)

Nye Skien videregående på hvitt papir.

Byggingen av Skien videregående skal bli et foregangsprosjekt ved at utbyggerne forplikter seg mot sosial dumping, og til å bruke lærlinger og praksisplasser når oppdraget skal utføres. (Telemark fylkeskommune, 20.05.14) [Les mer](#)
Se også: [NHO og LO fullroser strenge anbudskrav](#) (Telemarksavisa, 20.05.14)

LO går videre med sak om polske arbeideres vilkår.

LO har stevnet Brødrene Langset i Molde for Arbeidsretten i en prinsippsak som gjelder utenlandske arbeideres vilkår. Ifølge LO går de ansatte polakkene glipp av store summer, fordi bedriften behandler dem som lokalt ansatte og ikke pendlere. (Romsdals Budstikke, 09.05.14) [Les mer](#)

Behov for et arbeidstvistutvalg.

- Arbeidsinnvandrere fra Øst-Europa utnyttes i svært mange tilfeller. De har ofte manglende kunnskaper om norsk språk og sine rettigheter, skriver Jussformidlingen. Arbeidsgivere som bryter arbeidsmiljøloven løper liten risiko. Opprettelse av et arbeidstvistutvalg vil gjøre at arbeidsgivere blir flinkere til å følge loven, og vil motvirke sosial dumping, mener Jussformidlingen. (Ukeavisen Ledelse, 07.05.14) [Les mer](#)

Vikarbyrået er svartelistet sørpå - i Nord-Norge

tjener de millioner av kroner. Mens Oslo kommune har fått rettens medhold til å utelukke vikarbyrået Konstali Helsenor AS fra å delta i anbudskonkurranse på grunn av sosial dumping, fortsetter de statlige helseforetakene i resten av landet å kjøpe tjenester fra det samme vikarbyrået. (Nordlys, 14.05.14) [Les mer](#)

Utenlandsk byggefirma mistenkes for grov sosial dumping på Sunnmøre.

Arbeidstilsynet har dokumentasjon som indikerer at østeuropeiske arbeidere kan ha hatt en lønn på tre euro, eller 25 kroner i timen. Østeuropeerne jobber for et utenlandsk byggefirma som siden 2011 har tatt på seg oppdrag for norske entreprenører. (Sunnmørsposten, 13.05.14) [Les mer](#)

Rødts forslag om grensekontroll skaper debatt. Rødts partileder Bjørnar Moxnes tok i forrige uke til orde for å fryse Schengen-avtalen ut året. Det har skapt debatt. Nedenfor følger meningsutveksling mellom Moxnes og Hårek Elvenes, stortingsrepresentant (H), medlem av justiskomiteen.

- [Rødt vil ha grensekontroll som tiltak mot arbeidslivskriminalitet.](#) Partiet Rødt lanserer fem permanente tiltak hvorav ett strakstiltak: Fryse Schengen-avtalen midlertidig ut året. - Politiet må få bedre muligheter til å sile ut folk ved grensa, sier Rødts leder Bjørnar Moxnes (Fri Fagbevegelse, 09.05.14)
- [Elvenes \(Høyre\): - Schengen-avtalen gir oss tilgangen til utenlandsk arbeidskraft.](#) - Å stenge landets grenser i kampen mot organisert kriminalitet er en gammelkommunistisk tankegang, skriver Elvenes. (Dagbladet, 11.05.14)
- [Moxnes \(Rødt\): - Frys Schengen for de svakestes skyld.](#) - Ingen protesterte da Schengen-avtalen ble frosset for å beskytte finanseliten. Men å gjøre det samme for å beskytte sårbare arbeidere mot å bli utnyttet av kriminelle nettverk i Norge - det er Høyre imot, skriver Moxnes. (Dagbladet, 12.05.14)
- [Elvenes \(Høyre\): - Frys av Schengen-avtalen er kollektiv avstraffelse.](#) - Kriminelle bander som krysser landegrensene må møtes med internasjonalt politisamarbeid, skriver Elvenes. (Dagbladet, 14.05.14)

ARBEIDSINNVANDRING

[Temaside om arbeidsinnvandring](#)

Trenger arbeidskraft - importerer ansatte.

29 prosent av kommunene i en ny undersøkelse sier at de har forsøkt å rekruttere ansatte fra utlandet. Proba har på oppdrag for KS undersøkt kommuner og fylkeskommuners bruk av arbeidsinnvandring som rekrutteringsstrategi. (Proba, 15.05.14) [Les mer](#) Last ned rapporten: [Rekruttering av arbeidsinnvandrere i kommunesektoren](#) (Proba, Rapport 2014:2)

- Lokale bedrifter går rundt på grunn av arbeidsinnvandringen.

Det er 20 år EØS-avtalen trådte i kraft. EU-minister Vidar Helgesen (H) mener at den politiske debatten dreier seg for mye om direktiver og særordninger, og for lite om fordelene for norsk næringsliv. - I hovedsak er arbeidsinnvandringen en kilde til vekst, sa Helgesen til Stavanger Aftenblad. (07.05.14) [Les mer](#)

Kjempet mot fraflytting - nå mangler de boliger.

Ytterøy i Trondheimsfjorden kjempet mot fraflytting i årevis. Så kom plutselig redningen, fra utlandet. Litauerne utgjør i dag ca. 25 prosent av befolkningen på Ytterøy. Daglig leder ved Ytterøykylling, Kjetil, har 75 litauere på lønnslista. (Trønder-Avisa, 09.05.14) [Les mer](#)

Polsk er det tredje største arbeidsspråket for norske næringslivsbedrifter. En stadig voksende økonomisk kontakt mellom Norge og Polen, kombinert med en økende polsk arbeidsinnvandring gjør at det polske språket blir stadig mer aktuell for norsk næringsliv. Kun engelsk og tysk er viktigere enn polsk, svarer norske bedriftsledere i en undersøkelse som NHO har lagd. (Utrop, 19.05.14) [Les mer](#)

TRANSPORT

Regionale verneombud i transportsektoren? - Vil statsråden ta initiativ til innføring av regionale verneombud i transportsektoren samt medansvar for transportkjøper? er spørretimespørsmålet fra Anette Trettebergstuen (A) til arbeids- og sosialminister Robert Eriksson. (Stortinget, 08.05.14) [Les mer](#)

YTF ber regjeringen klargjøre kabotasje-regler. Yrkestrafikkforbundet (YTF), med støtte fra YS, ba regjeringen om å bidra til en klargjøring av EUs kabotasje-regelverk. Dette med sikte på lik praksis i hele EU/EØS-området. – Vi krever spesielt at reglene for kabotasje på turilområdet skjerpes og gjøres kontrollerbare, sier forbundsleder YTF, Svein Furøy. (NTB, 08.05.14) [Les mer](#)

ANDRE NYHETER

EU-generaladvokat mener Tyskland har rett til å begrense sosiale ytelser til EU-borgere.

Debatten om såkalt velferdsturisme fikk et konkret innhold da generaladvokat Wathelet i dag foreslo at EU-Domstolen gir Tyskland rett til å avvise sosiale ytelser til EU-borgere som kommer til landet kun med det formål å dra fordel av det tyske velferdssystemet. Wathelet mener at en slik lovgivning er i overensstemmelse med tankene bak EU-lovgivningen. (fagligt.eu, 20.05.14) [Les mer](#)

Hjelper utenlandske kolleger med å jukse på sikkerhetskurs. Rundt 40 prosent av alle arbeidsrelaterte dødsfall skjer på norske byggeplasser.

Mange arbeidsulykker skjer fordi utenlandske anleggsarbeidere ikke kan språket og ikke har fått sikkerhetsopplæring, ifølge Arbeidstilsynet. «Tom» jobbet i et byggefirma i Trondheim i fire år. Han ble beordret til å hjelpe sine utenlandske kolleger med å jukse på sikkerhetskurs. (Byavisa, 21.05.14) [Les mer](#)

Sveits sier nei til verdens høyeste minstelønn.

Sveitsiske velgere har sagt klart nei til å innføre verdens høyeste minstelønn, ifølge en valgdagsmåling. Sveitsisk næringsliv fryktet at en slik minstelønn kunne ødelagt landets konkurranseevne. Forsvarerne har argumentert med at minstelønnen ville bidratt til å jevne ut lønnsforskjellene. (Framtid i Nord / NTB-AFP-Reuters, 18.05.14) [Les mer](#)

Kommentar: Hvorfor bli snekker?

- Færre ungdommer ser for seg ei framtid innen byggfagene. En del kan tilskrives en generell nedvurdering av praktisk arbeid og håndverkerkunnskaper i samfunnet. Ti år med fri arbeidsinnvandring fra et østutvidet EU har dessuten endret byggebransjen til det verre. Noen stikkord er sosial dumping, forvitring av kompetanse og arbeiderkollektiv, samt internasjonalt organisert arbeidslivskriminalitet. Søker tallene er et spill av en bransje i store problemer, skriver Eline Lønna. (Fri Fagbevegelse, 12.05.14) [Les kommentaren](#)

Utbredt dansk motvilje til flere lønnsnettakere fra Øst- og Sydeuropa.

En ny undersøkelse - EUvox 2014 - som nå gjennomføres i alle EU's 28 medlemsland, viser at danskene er blant de mest avvisende i EU, når det gjelder arbeidsinnvandring. Mange dansker vil bremse tilgangen av østarbeidere. Arbeidskraftens fri bevegelighet er under press, vurderer forsker. (Ugebrevet A4, 21.05.14) [Les mer](#)

Eksamen i godkjenningsordning for renhold.

I samarbeid med NHO Service har Markedshøyskolen i Oslo laget en eksamen der oppgaven var å markedsføre godkjenningsordningen for Renholdsbransjen. - Godkjenningsordningen for renholdsbransjen er ikke godt nok kjent og vi mener at det er spennende å se hva studentene får til, sier Petter Furulund adm. dir. i NHO Service. (NHO Service, 16.05.14) [Les mer](#)

Danmark: Håndverkerfradrag har ingen effekt på mengden svart arbeid.

Ny forskning viser at den danske ordningen med skattefradrag på opp til 15.000 kroner for arbeid utført i og rundt boligen ikke har noen effekt på hvor mye svart arbeid som blir utført. (Ugebrevet A4, 12.05.14) [Les mer](#)

[Bakgrunn](#)
[Deltakere](#)
[Kontakt](#)

Fafø Østforum er en forskningsstøttet møteplass som gir oppdatert kunnskap om virkningene av EU/EØS-utvidelsene, arbeids- og bedriftsvandringer, endringer i politikkutforming og innsikt i praktiske erfaringer. Gjennom seminarer og nettside er Fafø Østforum en kunnskapsleverandør på temaet. Forumet har i dag 18 deltakere - bedrifter, organisasjoner og offentlige instanser. Forumet er åpent for flere deltakere. Interesserte kan ta kontakt med Fafø Østforums prosjektleder [Line Eldring](#).

[FoU](#)
[Off dokumenter](#)
[Statistikk](#)
[Andre publ](#)
[Fafø Østforum publ](#)

På [nettsiden](#) finner du nyhetsklipp om EU-utvidelsen, informasjon om Fafø Østforums aktiviteter, derav program for kommende seminarer og foredragsfoiler fra tidligere seminarer. I Kunnskapsbasen finner du en rekke publikasjoner, se linker i venstre kolonne.

[Bestill nyhetsbrev](#)
[Avbestill](#)
[Nyhetsbrevarkiv](#)

Om nyhetsbrevet: Fafø Østforums elektroniske nyhetsbrev sendes ut jevnlig, og gir deg informasjon om Østforums seminarer, nye publikasjoner, samt tematisert utvalg av nyhetssaker fra vår nyhetstjeneste. Det er gratis å abonnere på nyhetsbrevet. Utskriftsvennlig pdf-versjon av nyhetsbrevene finner du i nyhetsbrevarkivet.

Kontakt:

Fafø, Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Borggata 2b. [Google kart](#)
Tlf: (+ 47) 22 08 86 00. Fax: (+ 47) 22 08 87 00 www.fafø.no